

Program Mene Tekel 22. 2. - 3. 3. 2019

Pátek 22. února 2019

Brněnský prolog

Záštitu nad akcí převzala JUDr. Markéta Vaňková, primátorka statutárního města Brna.

Podporovatelé: Konfederace politických vězňů České republiky, Jihomoravský kraj, Moravské zemské muzeum, Biskupství brněnské

10.00 hod. bývalá věznice na Cejlu

Pietní akt

Program pietního aktu zahájí předseda kolegia spolku Paměť pan Miroslav Kasáček. Vystoupí zástupce města Brna. Duchovní slovo pronesou představitelé římskokatolické církve, církve československé husitské a židovské obce.

Položení květinových darů na počest obětí a těch, kteří prošli komunistickými lágry. Prohlídka výstavy „Tváře Cejlu“.

14.00 hod. pasáž Alfa, Poštovská 8, Brno

Vernisáž komponovaných fotoobrazů z doby za železnou oponou, připomínající represe 50. let.

Pietní akt i výstava jsou součástí akcí konaných při příležitosti 30 let od pádu železné opony.

Doprovodný program ve spolupráci s dalšími partnery

20.30 Kino Mat, Praha 2, Karlovo náměstí

Hanin kufřík (Inside Hana's Suitcase)

Režie: Larry Weinstein (Kanada/Česko, 2009, 88 min)

Dokumentární film založený na silném příběhu dvou dětí, které vyrostly v předválečném Československu.

Filmový snímek, který byl natočen podle mezinárodně uznávané knihy Hanin kufřík od Karla Levina, přeložené do čtyřiceti jazyků, spojuje dokumentární a dramatické techniky.

Film podává svědectví o životě George a Hany Bradyových v třicátých a čtyřicátých letech, a v návaznosti na tento příběh zprostředkovává také současný příběh skupiny japonských dětí, kterým se se svou učitelkou Fumiko Ishioka podařilo rozkrýt tajemství Hany Bradyové, jejíž jméno bylo na starém kufříku, který se k nim dostal z muzea v Osvětimi.

Neděle 24. února

19.30 hod. Divadlo na Vinohradech

Slavnostní předání cen Dáma české kultury, Rytíř české kultury a Mecenáš české kultury

Ve spolupráci s projektem Mene Tekel uděluje již pátým rokem Ministerstvo kultury ČR resortní vyznamenání tvůrcům, jejichž umělecká cesta byla násilně přerušena totalitní mocí, či byli kvůli svým nezlomným mravním postojům perzekvováni a zbavováni občanských práv a svobod.

Současně bude předáno ocenění osobnostem, které ekonomicky, mediálně či jinak podporují umění a vzdělávání v duchu našich národních duchovních a demokratických tradic.

Námět a scénář Daniela a Jan Řeřichovi.

Moderuje Zdeňka Žádníková

Vystoupí Smíšený pěvecký sbor Gaudium Praha. Klavírní doprovod Jitka Nešverová.

- Smíšený pěvecký sbor Gaudium Praha byl založen v roce 1988 sbormistry Vladislavem a Zdenou Součkovými, kteří ho po celou dobu jeho trvání také umělecky i organizačně vedou. Počet členů se nyní pohybuje kolem 50 osob.
Smíšený pěvecký sbor Gaudium Praha se kromě pravidelných koncertů účastní festivalů pěveckých sborů, často vyjíždí na umělecké zájezdy do zahraničí a v Praze pořádá koncerty se zahraničními pěveckými sbory. Natočil také již několik CD.
Zpívá skladby nejrůznějších žánrů od děl duchovních a klasické polyfonie z období baroka a renesance až po současné autory. Na repertoáru jsou též standardní písně klasické sborové tvorby, černošské spirituály a písně lidové.

Vystoupí MgA. Jan Tomsa, kapelník a kytarista hudební skupiny Missa — Karel Kryl Revival

- Kapela Missa se od svého vzniku v květnu 1999 věnuje autorské interpretaci písní básníka nesvobody Karla Kryla. Prostřednictvím barvitého hudebního aranžmá ve zdařilé kompozici s projekcí, osobitými verši a odlehčujícími glosami skupina vytváří dramaturgicky ucelený tvar, jehož přínosem je mimo jiné připomenout zábavnou formou publiku, že kdo se nepoučil z dějin, musí je znovu prožít.

Režie videomedailonků a ceremoniálu MgA. Daniel Hnát.

Na slavnostní večer je nutná vstupenka.

Pondělí 25. února

Ve spolupráci se Senátem Parlamentu ČR, Konfederací politických vězňů ČR a s Pražským akademickým klubem 48.

10.30 hod. Pamětní deska v Nerudově ulici, Praha 1

Ve spolupráci se Senátem Parlamentu ČR, Konfederací politických vězňů ČR a s Pražským akademickým klubem 48.

Pietní akt při příležitosti 71. výročí památného pochodu studentů za svobodu a demokracii na Pražský hrad dne 25. února 1948

11.30 hod. Hradčanské náměstí, Praha 1

Položení Kytice jednoty k soše T.G. Masaryka

13.00 hod. Ambit kláštera u kostela Panny Marie Sněžné, Praha 1, Jungmannovo náměstí

Vernisáž mezigeneračního výstavního projektu *Cesty ke svobodě*

Scénář, režie a produkce MgA. Daniela Řeřichová a Mgr. Jan Řeřicha.

Kurátor Mgr. Michal Kuchta.

- Výstava **Rozkulačeno! Půlstoletí perzekuce selského stavu**
 - Připraveno ve spolupráci Ústavu pro studium totalitních režimů, Národního zemědělského muzea a Asociace soukromého zemědělství.
Kurátor výstavy: Jaroslav Rokoský
Autoři: Libor Svoboda, Martin Tichý, Jiří Urban, Petr Blažek, Jaroslav Pinkas
 - Výstava reflektuje období násilné kolektivizace v době komunistického režimu, kdy došlo k zásadní proměně venkova, jejíž důsledky jsou patrné dodnes. Expozice připomíná těžké osudy vysídlených rodin a sedláků, kteří se stali oběťmi tehdejší propagandy. Velkostatkáři i drobní rolníci nejenže přišli o svou půdu, ale končili ve věznicích a pracovních táborech, jakožto nepřátelé státu.
Výstava také mapuje život zemědělců za Rakouska-Uherska, první republiky, protektorátu, socialismu i v dnešní době. Zaměřuje se i na stav životního prostředí, hledání tradic, proměnu zemědělské krajiny i venkova.
 - Výstava *Rozkulačeno! Půlstoletí perzekuce selského stavu* získala zvláštní ocenění na doporučení čestného výboru v kategorii Muzejní výstava roku 2016 v soutěži Gloria musaealis.
- Výstava **Vyhnanci**
Autoři projektu: Miroslav Kasáček, Luděk Navara
Historické fotografie: Marie Račická, Monika Hlaváčová, František Bartes, Pavel Bartes a rodiny vystěhovaných
Při příležitosti otevření pamětní síně P. Jana Buly byla v rekonstruované faře v Lukově u Moravských Budějovic umístěna stálá výstava o vystěhovaných rodinách z Lukova a nedalekých Vícenic z první poloviny padesátých let minulého století.
Z Lukova a Vícenic bylo v první polovině 50. let vyhnáno osm rodin. Domy vyhnanců většinou změnilo majitele, pole, louky a lesy převzalo JZD. V důsledku kolektivizace

se významně změnil ráz vesnice i krajiny.

- Výstava **Umění Pravdivosti-Soucitu-Snášenlivosti** (Art of Zhen, Shan, Ren) zobrazuje vnitřní svět lidí, kteří se věnují duchovní disciplíně Falun Gong (zvané také Falun Dafa) a vnější lidskou tragédií praktikujících, žijících v Číně, kteří jsou kvůli svému způsobu života krutě perzekvováni čínským komunistickým režimem. Falun Gong je prastará metoda zušlechťování těla a mysli, jejíž podstatou jsou zásady pravdivosti, soucitu a snášenlivosti. Falun Gong, který poprvé veřejnosti představil v roce 1992 Mistr Li Hongzhi, se velmi brzy rozšířil do 80 zemí světa a počet praktikujících dosáhl 100 milionů. Od 20. července 1999 je Falun Gong v Číně zakázán a čínská komunistická strana brutálně pronásleduje lidi, kteří se této meditační praxi v Číně věnují.

Výstava tak připomíná problematiku porušování lidských práv v Číně.

Obrazy zobrazují jak duchovní prožitky, naplněné klidem, mírem a harmonií, tak i tvrdou realitu perzekuce lidí, kteří svůj způsob života založili na nenásilí. Technika a styl malby je převážně klasický — umělci používají tradiční techniky olejomalby starých mistrů.

- Výstava **Cesty ke svobodě**
 - Vybrané práce účastníků výtvarné soutěže základních a základních uměleckých škol v oborech volná tvorba a fotografie.
 - Připraveno ve spolupráci se spolkem Umění bez bariér. Spolupracovali: Ivana Fašianoková Rakoušová, Miroslav Lédl, Daniela Řeřichová a pedagogové výtvarné výchovy.
 - Oceněná díla, vyhodnocená odbornou porotou, symbolizují hlavní záměr projektu MT směrem ke vzdělávání a poznávání historie v nejširších společenských souvislostech.

Vyhodnocení výtvarné soutěže a předání cen vítězům

Záštitu převzala MgA. Hana Třeštíková, radní hl.m. Prahy

- **Představení autorů a reprezentantů výstavních kompozic**
- **Výstavu Rozkulačeno! představí PhDr. Zdeněk Hazdra, PhD., ředitel Ústavu pro studium totalitních režimů.**
- **Výstavu Umění Pravdivosti-Soucitu-Snášenlivosti představí její kurátor Ing. Lukáš Kudláček.**
- Prezentace knih reflektujících téma festivalu.
- Vystoupí PhDr. Martin Nekola, Ph.D., který představí komiksovou knihu **Do švestek jsme doma**
- Jaké nástrahy číhaly na uprchlíky po únoru 1948, jak těžký byl pobyt v uprchlických táborech, cesta na druhý konec světa a zvykání si na neznámé prostředí? To vše se čtenáři dozví v příběhu fiktivní rodiny Novákových, který je však postaven na reálných základech.
- Autor scénáře PhDr. Martin Nekola, Ph.D je historik, který se exilovou problematikou zabývá řadu let a patří k našim předním odborníkům. Kresbu opatřil kreslíř Jakub Dušek,

mající bohaté zkušenosti s tvorbou historických komiksů.

Moderuje Debora Štolbová

Výstava Cesty ke svobodě v ambitu kláštera u kostela Panny Marie Sněžné potrvá do 7. března 2019. Otevřeno denně 10.00—18.00 hod. Vstup volný.

15.00 hod. Chrám Panny Marie Sněžné, Praha 1, Jungmannovo náměstí

Slavnostní zahájení třináctého ročníku festivalu

Programem provází Mgr. Daniel Herman

Jménem provincie bratří františkánů návštěvníky přivítá P. Filip Jan Rathouský OFM. Vystoupí místopředsedkyně Konfederace politických vězňů ČR Vlasta Preislerová a primátor hl. m. Prahy MUDr. Zdeněk Hřib. Za spolupracující organizace pronesou krátký projev PhDr. Zdeněk Hazdra, Ph.D., ředitel Ústavu pro studium totalitních režimů, generální sekretář Ekumenické rady církví ThDr. Petr Jan Vinš a předseda výboru pro kulturu, výstavnictví, cestovní ruch a zahraniční vztahy ZHMP Jan Wolf. Ze zahraničních partnerů přijal pozvání Mgr. Ján Mitáč, vedoucí Referátu Oral history, Ústav paměti národa, Bratislava.

Zazní muklovská hymna a verše politického vězně Jiřího Herzingerera.

Součástí programu je komorní koncert klasické hudby v podání **Tria Cantabile**.

Repertoár tria zahrnuje široké spektrum hudby pěti staletí: od renesance až po současnost. Trio cantabile koncertuje a natáčí doma i v zahraničí. Souboru věnovala díla řada soudobých skladatelů.

- **Trio cantabile:** Dagmar Vaňkátová — soprán, Václav Kunt — flétna, Lydie Härtelová — harfa
- Josef Mysliveček: árie Quell innocente (z opery Abraham a Izák)
Georg Friedrich Händel: árie Süsse Stille, sanfte Quelle
Wolfgang Amadeus Mozart: Andante C dur pro flétnu a harfu
Giuseppe Verdi: Ave, Maria
Johann Sebastian Bach: Ich folge Dir gleichfalls (z Janových pašijí)
Felix Mendelssohn — Bartholdy: Jerusalem

Úterý 26. února

9.30 hod. Divadlo Minor, Praha 1, Vodičkova 6

Program pro školy ve spolupráci s Divadlem Minor

Záhada hlavolamu

Kultovní kniha Jaroslava Foglara (6. 7. 1907— 23. 1. 1999), populárního českého spisovatele literatury pro mládež a významné osobnosti českého skautského hnutí, je strhujícím dílem, které baví již několik generací. Skrývá v sobě nejen dobrodružství, ale především morální poselství.

I z těchto důvodů se předlohy ujalo pražské divadlo Minor, které v režii Jakuba Vašíčka vytvořilo svébytný a aktivizující inscenační tvar.

Dramaturgie: Tomáš Jarkovský. Scéna: Kamil Bělohlávek. Kostýmy: Tereza Venclová Vašíčková. Hudba: Daniel Čámský.

Hrají: Daniel Šváb, Ondřej Bauer, Pavol Smolárik, Mikuláš Čížek, Václav Jelínek, Monika Načeva, Karel Kratochvíl, Kristýna Pangráčová Franková, Hedvika Řezáčová, Markéta Dvořáková, Anna Bubníková, Barbora Mišíková, Daniel Samek / Tomáš Zonyga, Jan Hrovatitsch, Jan Matásek, Dalibor Mucha, Lubomír Nohavica, Tomáš Vychytil.

Kapacita sálu je vyčerpána.

18.00 hod. Kino Ponrepo, Bartolomějská 11, Praha 1

Den pro Slovensko

Väzenie bez mreží (Vězení bez mříží), Slovenská republika, 2019

Původní program vytvořený pro festival Mene Tekel. Sestřih svědectví oral history a diskuse s přímými pamětníky období nesvobody.

Ústav paměti národa, Bratislava, představí tři příběhy dětí politických vězňů, které na vlastní kůži zažily, jaké to je vyrůstat v neúplné rodině a zároveň ztratit možnost uplatnit svůj potenciál v dalším životě.

Pro zprostředkování historických zkušeností období nesvobody současným generacím mají největší hodnotu právě svědectví žijících pamětníků, kteří jsou autentickým obrazem té doby.

Programem provází Mgr. Ján Mitáč, vedoucí Referátu Oral history, Ústav paměti národa, Bratislava

Nadežda Evansonová — dcera odvečeného

Alexander Pavlovič Vozjanov, otec Nadeždy Evansonové, pocházel z Ruska, odkud ještě před vypuknutím VŘSR odešel, a po čase se usadil v Československu. Po ukončení vysokoškolského studia se přestěhoval do Banské Štiavnice, kde získal zaměstnání jako důlní inženýr. Dne 25. března 1945 ho zatkla Rudá armáda a odvekla ho z Československa do Sovětského svazu, z něhož se již nevrátil. Rodina o něm dostala zprávu až v roce 1959. Bylo uvedeno pouze úmrtí dne 25. října 1947, ale místo a příčina smrti zůstávají utajené.

Mária Jurčovičová — dcera politického vězně

Ferdinand Jurčovič absolvoval národohospodářskou fakultu na Karlově univerzitě, po válce pracoval jako ředitel Slovenského národního potravinového průmyslu. Společně s manželkou Marií, studentkou Filozofické fakulty a jejich dvěma dcerami žili v Bratislavě. Jako sympatizant Demokratické strany byl v roce 1948 ve vykonstruovaném politickém procesu odsouzen na sedm let do vězení za údajnou vlastizradu a špionážní spiknutí. Manželka byla vyloučena ze školy a rodina spolu s babičkou a dědečkem vystěhována do odlehlé vesnice Jasenová na dolní Oravě. Otec prošel lágry Ilava, Nový Jičín, Plzeň, Leopoldov a jáchymovskými doly. Vrátil se v roce 1953 s podlomeným zdravím, přesto směl pracovat pouze v dělnických profesích. Rodina byla nepřetržitě sledována STB, dcery měly ztížený přístup ke vzdělání.

Eugen Korda — syn politického vězně

Otec Eugena Kordy ml. během druhé světové války utekl ze Slovenského štátu přes Palestinu do Spojeného království, kde působil jako redaktor zahraničního vysílání BBC pro Československo. Po skončení války až do svého zatčení pokračoval v práci novináře pro deník Demokratické strany ČAS. Dne 19. listopadu 1950 ho zatkla Státní bezpečnost a v rámci vykonstruovaného procesu Nádašský a spol. ho soud v roce 1952 odsoudil za vyzvědačství na 16 let odnětí svobody. Z Leopoldovské věznice Eugena Kordu st. propustili po deseti letech na základě amnestie.

Středa 27. února

Program pro školy ve spolupráci s Divadlem Minor

9.30 hod. Divadlo Minor, Praha 1, Vodičkova 6

Záhada hlavolamu

Kultovní kniha Jaroslava Foglara (6. 7. 1907— 23. 1. 1999), populárního českého spisovatele literatury pro mládež a významné osobnosti českého skautského hnutí, je strhujícím dílem, které baví již několik generací. Skrývá v sobě nejen dobrodružství, ale především morální poselství. I z těchto důvodů se díla ujalo pražské divadlo Minor, které vytvořilo svébytný inscenační tvar v režii Jakuba Vašíčka.

Dramaturgie: Tomáš Jarkovský. Scéna: Kamil Bělohlávek. Kostýmy: Tereza Venclová Vašíčková. Hudba: Daniel Čámský.

Hrají: Daniel Šváb, Ondřej Bauer, Pavol Smolárik, Mikuláš Čížek, Václav Jelínek, Monika Načeva, Karel Kratochvíl, Kristýna Pangráčová Franková, Hedvika Řezáčová, Markéta Dvořáková, Anna Bubníková, Barbora Mišíková, Daniel Samek / Tomáš Zonyga, Jan Hrovatitsch, Jan Matásek, Dalibor Mucha, Lubomír Nohavica, Tomáš Vychytil.

Kapacita sálu je vyčerpána.

18.00 hod. Kino Ponrepo, Bartolomějská 11, Praha 1

Nickyho rodina

Celovečerní polohraný dokument (2011, Slovensko, Česko, USA, Velká Británie, Izrael, Kambodža), 97 min, česky, anglické titulky

Režie: [Matej Mináč](#)

Scénář: [Matej Mináč](#), [Patrik Pašš](#)

Hrají: [Nicholas Winton](#), [Jana Kepková](#), [Klára Issová](#), [Emma Tarageľová](#), [Michal Slaný](#), [Aneta Faitová](#), [Samuel Spišák](#), [Dávid Mináč](#), [Marek Dobeš](#)

Bývalý anglický bankovní úředník Nicolas Winton pomohl v roce 1939 vycestovat z Československa více než šesti stům židovských dětí.

Film režiséra Mateje Mináče přináší dosud nezveřejněná fakta, svědectví a osudy nově objevených „Wintonových dětí“.

Uvedením Nickyho rodiny Matej Mináč definitivně uzavřel cyklus Wintonovských filmů: Všichni moji blízcí (1999), Síla lidskosti — Nicholas Winton (2002) a Nickyho rodina (2011).

Filmový snímek byl v běžné distribuci uveden v USA, Austrálii a Francii, premiéra v Londýně proběhla za účasti Nicholase Wintona.

Film získal řadu ocenění na českých i zahraničních festivalech.

Doprovodný program ve spolupráci s dalšími partnery

18.30 Kino Mat, Praha 2, Karlovo náměstí

Hanin kufřík (Inside Hana's Suitcase)

Režie: Larry Weinstein (Kanada/Česko, 2009, 88 min)

Dokumentární film založený na silném příběhu dvou dětí, které vyrostly v předválečném Československu.

Filmový snímek, který byl natočen podle mezinárodně uznávané knihy Hanin kufřík od Karla Levina, přeložené do čtyřiceti jazyků, spojuje dokumentární a dramatické techniky.

Film podává svědectví o životě George a Hany Bradyových v třicátých a čtyřicátých letech, a v návaznosti na tento příběh zprostředkovává také současný příběh skupiny japonských dětí, kterým se se svou učitelkou Fumiko Ishioka podařilo rozkrýt tajemství Hany Bradyové, jejíž jméno bylo na starém kufříku, který se k nim dostal z muzea v Osvětimi.

Čtvrtek 28. února

10.00 hod. Kino Ponrepo, Bartolomějská 11, Praha 1

Pronásledování rodin v době nesvobody

Program pro školy je koncipován se záměrem iniciování reflexe naší nedávné minulosti.

Připraveno ve spolupráci spolku *Dcery 50. let*, žáků a pedagogů Základní školy, Příbram II, Jiráskovy sady 273 a Základní školy, Příbram VIII, Školní 75.

V letech 1948-1960 bylo z politických důvodů uvězněno 242 tisíc lidí. KSČ nejen likvidovala tzv. „nepřátele státu“, ale druhotnými oběťmi se přirozeně stávali rodiče, manželky, děti.

O traumatech z dětství, rozpadlých vztazích, nejistotě z budoucnosti a permanentním strachu podají osobní svědectví členky spolku *Dcery 50. let* Anna Macková, Anna Podpěřová, Milena Kozumplíková a Dagmar Moravcová, která program připravila. Zazní vzpomínka výtvarníka-pedagoga Jana Lišky na perzekvovaného dědečka i písně, které nastudovali žáci pod taktovkou sbormistra Vladimíra Heráka. V rámci pořadu vystoupí autor knih o politických věznicích komunistického režimu Lubomír Vejražka. Vizuální součástí je prezentace projektu „Minulostí

k budoucnosti — Jan Baptista Bárta“, věnovaného příbramskému rodákovi, jenž dodával duchovní sílu a odvahu vězněným otcům rodin. (J. B. J. Bárta — římskokatolický kněz, organizátor neoficiálního teologického vzdělávání a vůdčí postava jednoho z největších proticírkevních politických procesů „Josef Bárta a spol.“)

Na závěr programu beseda zúčastněných.

Vstup zdarma

Kapacita sálu je vyčerpána

18.00 hod. Kino Ponrepo, Bartolomějská 11, Praha 1

Den pro Čínu

Cesty úniku (Avenues of Escape)

- (Kanada, 2017, režie Leon Lee, 65 min., čínsky/anglicky s českými titulky). Čtyřnásobný vítěz Leo Awards 2017.
- Držitel prestižní ceny Peabody Award a režisér filmu *Human Harvest* (Člověk na prodej) natočil další strhující dokument — tentokrát o útěku před pronásledováním v Číně.
- Dlouhá léta pronásledování praktikujících Falun Gongu v Číně za sebou zanechala tisíce obětí. Životy tří žen se propojily tím, že se vydaly na nebezpečnou cestu za svobodou. „Vyzbrojeny“ pouze mapou a touhou po spravedlnosti se musely při útěku před zatčením v komunistické Číně spolehnout na svou bystrost, odvahu a soucit cizinců. Zůstat v Číně by znamenalo jistou smrt, ale ani útěk neskýtá žádnou záruku...

V rámci večera vystoupí **Ethan Gutmann**.

Vystoupí zahraniční hosté:

- Ethan Gutmann je oceňovaný investigativní novinář a autor knihy *Jatka* (The slaughter) s podtitulem *Masové zabíjení, odebírání orgánů a tajné řešení čínského režimu v otázce disidentů*, která vyšla v září 2014. Jeho kniha *Ztráta nové Číny* (Losing the New China) (2005) získala několik ocenění včetně „Spirit of Tiananmen“, „Nejlepší kniha roku“ v žebříčku *The New York Sun* a oceněním „Chan's Journalism Award“ za vynikající psaní.
- Slečna Yu Minghui pochází ze severočínského města Mudanjiang z provincie Heilongjiang. Vystudovala návrhářství na Cambridge School of Art a nyní žije v Anglii. Přijíždí podat svědectví o dopadu kampaně pronásledování následovníků meditační praxe Falun Gong na rodiny s dětmi. Její rodiče byli opakovaně vězněni a mučeni.

Beseda bude tlumočena do češtiny.

Pátek 1. března

14.00 hod. Hlavní sál Senátu PČR, Valdštejnské nám., Praha 1

Pod záštitou předsedy Senátu PČR Jaroslava Kubery

Mezinárodní konference *Pronásledování rodin v době nesvobody*

Program:

I. část

Moderuje PhDr. Petr Kostka

Osobní svědectví a historická analýza

- Vystoupí místopředseda Senátu PČR Jiří Oberfalzer
- Vystoupí místopředseda Konfederace politických vězňů ČR pan Leo Žídek
- Vystoupí historik PhDr. Tomáš Grulich
- Vystoupí spisovatel a aktivista v oblasti ochrany lidských práv Ethan Gutmann.
- Vystoupí slečna YU Minghui

II. část

Moderuje PhDr. Olga Sozanská

Předání ceny Fragmenty paměti

Samostatnou část konference představuje předání cen Fragmenty paměti /FP/, již uděluje formou tvůrčího stipendia Symposion — FP, z.s., autorům, kteří ve své tvorbě připomínají společensky závažná témata naší minulosti a přítomnosti. O udělení ceny FP rozhoduje nezávislý sbor — výbor pro cenu FP. Výše tvůrčího stipendia je určena výborem ceny Fragmenty paměti na základě doporučení donátora Pavla Faiereisla.

Moderuje PhDr. Olga Sozanská

Hana Benešová

(* 5.6.1976)

Hana Benešová se ve své publicistické práci, především v týdeníku Reflex, dlouhodobě věnuje novodobé historii, zejména tematice druhého a třetího odboje.

Zabývá se jednotlivými osudy, snaží se v detailu zachytit celek. Předává svědectví perzekvovaných osob či jejich blízkých, zaznamenává ale také slova exponentů totalitní moci.

Psala například o politických vězeňkyních Ireně Šimonové, Milušce Havlůjové, Jarmile Bočánkové, Naděždě Maňhalové, Jitce Malíkové, Blance Včelákové.

Je autorkou rozhovorů s morálním teologem Oto Mádrem, Antonínem Huvarem, Janem Haluzou a s dalšími lidmi, kteří byli dlouhá léta v komunistických kriminálech. Zabývala se případem generála Heliodora Píky či posledního popraveného- Vladivoje Tomka.

Psala také o obětech sovětské okupace a o sovětských dezertérech, jejichž osud byl velmi tragický, neboť byli deportováni do Ruska.

Haně Benešové se podařilo realizovat mimořádná interview s bývalým generálním tajemníkem ÚV

KSČ M. Jakešem nebo agentem Karlem Köcherem.

Některé její texty a rozhovory s pamětníky, jež přibližují okamžiky 20. století, převzala nebo citovala zahraniční periodika.

Jiří Gruntorád

(* 21. září 1952, Praha)

Signatář Charty 77 se od roku 1978 začal věnovat vydávání samizdatové literatury a v jeho edici *Popelnice* postupně vyšlo kolem 130 režimem zakázaných knih.

Na základě literárního fondu z edice *Popelnice* po sametové revoluci vybudoval knihovnu Libri prohibiti, ochraňující a zpřístupňující největší sbírku zakázaných a exilových knih, dokumentů, časopisů a dalších materiálů v Česku. Knihovna byla veřejnosti otevřena v roce 1990.

Poté, co se stal signatářem Charty 77, následovalo dvojnásobné věznění. Nejprve byl odsouzen na tři měsíce za nedovolené držení zbraně a nedlouho po propuštění ho čekalo druhé uvěznění, tentokrát na čtyři roky za podvracení republiky (1980—1984), kterého se dopustil tak, že rozšiřoval hudební nahrávky a opisy literárních textů (mimo jiné i Jaroslava Seiferta a Bohuslava Reynka).

Roky 1981—1983 tak strávil ve věznicí v Minkovicích, kde vězni v těžkých podmínkách pracovali pro výrobce bižuterie Preciosa. V průběhu výkonu trestu byl dozorcí bit; po stížnosti na hrubé zacházení byl soudně přeřazen do 3. NVS a následujících čtrnáct měsíců vězněn ve Valdicích.

Po propuštění pracoval jako topič, ale i z této práce byl z politických důvodů propuštěn.

Po vzniku Ústavu pro studium totalitních režimů byl jmenován členem jeho vědecké rady.

Mgr. Jitka Hudečková

(*1961)

Zástupkyně ředitele a vyučující dějepisu a společenských věd na Základní škole, Mariánské náměstí, Uherský Brod.

Aktivně spolupracuje na metodikách *Jednoho světa na školách* v oblastech Moderní československé dějiny a sociální problematika. Podílí se na tvorbě metodických materiálů, ověřování ve výuce a lektorování seminářů pro pedagogy — Filmy o československých dějinách.

Realizuje Měsíc filmů na školách a pořádá besedy ve spolupráci s Dcerami politických vězňů a Uherskobrodskými patrioty.

Zapojena je i do projektu *Příběhy bezpráví*, pomáhá s tvorbou a prezentací žákovských dokumentů, zapojení žáků do projektu „Příběh mé rodiny“ spolu s tvorbou metodických materiálů.

V projektu *Gratias Tibi* získala škola nominaci projektu „Škola — škole“.

Zapojila se rovněž do tvorby filmového dokumentu Ministerstva obrany *Bojovníci proti totalitě očima dětí*.

Na 21. ročníku 2018 přehlídky Musaion film získali studenti pod vedením Jitky Hudečkové ocenění „Zvonec Černého Janka“.

Studentská cena Fragментy paměti

Studentka — doktorandka PF UK JUDr. Daniela Němečková

Hlavním vědeckým zájmem Daniely Němečkové je období třetí republiky, a s tím spojené potrestání zločinů v rámci retribučního soudnictví.

Daniela Němečková se retribuční věnovala již v průběhu magisterských studií, kdy se každý rok účastnila studentské vědecké odborné činnosti a opakovaně se umísťovala na prvním až třetím místě.

Pravidelně se účastnila grantových a jiných projektů, konferencí a od počátku roku 2018 participuje na projektu VITRI (UNCE) s názvem Violence from a Historical Perspective, čímž navazuje na svůj dlouhodobý výzkum.

Podílela se jako spoluautorka mj. na publikacích:

- Právníková dvouletka: Rekodifikace právního řádu, justice a správy v 50. letech 20. století
- Oběti komunistické spravedlnosti: právní aspekty politických procesů 50. let 20. století
- Retribuce a mimořádné lidové soudy
- Statistické zhodnocení revize retribuční v roce 1948 a počátku činnosti Státního soudu
- Statistické zhodnocení revize retribuční v roce 1948 a počátku činnosti Státního soudu
- Lidová spravedlnost (v tisku)

Tato kniha je edice dokumentů (právních předpisů, podzákonných právních předpisů, archivních dokumentů), která pomůže právním historikům, historikům obecně, případně i laikům při pochopení principů poválečného retribučního soudnictví, které soudilo válečné zločince, nacisty a kolaboranty na českém území.

Sobota 2. března

14.00 hod. Porotní síň Vrchního soudu na Pankráci, Praha 4

Pod záštitou JUDr. Jaroslava Bureše, předsedy Vrchního soudu v Praze, a generálního ředitele Vězeňské služby ČR genmjr. PhDr. Petra Dohnala

Rekonstrukce politického procesu Olešnické memento

Závěrečný seminář studentů Právníkové fakulty Univerzity Karlovy v odborné gesci děkana Právníkové fakulty UK Prof. JUDr. Jana Kuklíka.

Scénář a režie Mgr. Jan Řeřicha.

Asistentka Mgr. Tereza Blažková.

Odborná spolupráce PhDr. Alena Šimánková, PhDr. Aleš Kýr a Alena Kafková.

Jedenáctiletá spolupráce s Právníkou fakultou UK vyústí při 13. ročníku MT veřejnou prezentací divadla faktu. V rámci vědeckého semináře bude věnována pozornost tzv. socializaci vesnice, která postihla kolem čtvrt milionu rolníků a nelítostnou perzekucí nevratně zasáhla do jejich životů.

Režisér Jan Řeřicha zpracoval do scénáře dramatický osud několika selských rodů z Olešnicka, které

byly obviněny z protirežimního spiknutí s cílem zastrašit soukromě hospodařící rolníky a přimět je ke vstupu do JZD.

Na počátku padesátých let panoval v boskovickém a sousedním blanenském okrese výrazný odpor vůči začínající kolektivizaci, což samozřejmě neuniklo pozornosti vyšších míst. V roce 1953 zde bylo pozatýkáno a poté ve vykonstruovaném procesu a navazujícím přelíčení, na jejichž počátku stál nastrčený agent, obviněno z protirežimního spiknutí celkem 18 osob.

Tragická kapitola Olešnicka čítá dva rozsudky trestu smrti, doživotí, mnoholeté tresty a desítky zmařených životů rodinných příslušníků nevinných aktérů vykonstruovaného procesu.

Archivní stenoáznamy historických postav citují a ztvárňují studenti a absolventi Právnické fakulty Univerzity Karlovy:

Jan Adamov, Matěj Brožek, Jan Pecina, Mlada Steinerová, Václav Podhorský, Přemysl Kaucký,

Jakub Míl, Lucie Kunclová, Zuzana Jarošová, Michaela Bažantová, Tomáš Danihlák, Marek Stojan, Jakub Neumann, Václav Kallus, Martin Ullmann, Jan Beránek, Daniel Slanina, Tereza Veselá, František Studnička, Tereza Blažková, Milan Šimandl, Alena Sojková, Jan Nevyjel, Olga Kovářiková, Adam Csukás, Jan Šípal, Lukáš Blažek.

V rámci rekonstrukce byly užity výňatky z knihy Josefa Novotného „Olešnické memento“ a publikace „Kolektivizace zemědělství na Olešnicku v letech 1949-1960“ Mgr. Marie Bočkové.

16.30 hod. Vestibul Vazební věznice Pankrác

Pietní zastavení u pamětní desky obětem nacistické a komunistické totality

Neděle 3. března

14.00 Katedrála sv. Víta, Václava a Vojtěcha, Pražský hrad

Tradiční završení festivalu Mene Tekel — ekumenická bohoslužba za popravené, umučené a zemřelé politické vězně

Připraveno ve spolupráci s Arcibiskupstvím pražským, Ekumenickou radou církví a Konfederací politických vězňů ČR.

Bohoslužbě bude předsedat pražský arcibiskup Dominik kardinál Duka, OP.

Vystoupí Smíšený pěvecký sbor ČVUT, katedrální sbor a sólisté.

Skladbu bohoslužby připravil arcibiskupský ceremoniář, jáhen Mgr. Vojtěch Mátl.

Hudební dramaturgie MgA. Josef Kšica a MgA. Jan Steyer.

Režijní a scenáristická spolupráce Mgr. Jan Řeřicha.

Výstava **Cesty ke svobodě** v ambitu kláštera Panny Marie Sněžné potrvá do 7. března.

Otevřeno denně 10.00—18.00 hod. Vstup volný.